Canon de rugăciune către Sfântul ierarh Chiril, arhiepiscopul Alexandriei
(9 iunie)

Sfinţii ierarhi Atanasie (2 mai) şi Chiril (9 iunie) arhiepiscopii Alexandriei (18 ianuarie):

https://archive.org/details/sf.-ier.-atanasie-si-chiril

https://www.academia.edu/43075394/Sfin%C5%A3ii_ierarhi_Atanasie_2_mai_%C5%9Fi_Chiril_9_iunie_arhiepiscopii_Alexandriei_18_ianuarie_

***

Troparul Sfântului ierarh Chiril, arhiepiscopul Alexandriei, glasul al 3-lea: Pe ierarhii Domnului, pe tâlcuitorii dogmelor; pe păstorii alexandrinilor propovăduitori ai adevărului, perechea cea iubită de Dumnezeu; pe străluciţii luminători, risipitori ai întunericului celor nelegiuiţi: pe Sfântul Atanasie cel nare, secerătorul ereticilor, împreună cu Sfântul ierarh Chiril, cel ce a cinstit precum se cuvine pe Născătoarea de Dumnezeu, veniţi toţi iubitorii de prăznuire şi adunându-ne cu veselie şi cu cântări să-i cinstim; că ei se roagă neîncetat lui Dumnezeu pentru noi toţi.

Cântarea 1

Irmos: Adâncul Mării Roşii, cu urme neudate, pedestru trecându-l Israel cel de demult, cu mâinile lui Moise în chipul Crucii, puterea lui Amalec în pustie a biruit.

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

De la Dumnezeu primind harul cel dătător de lumină, Sfinte părinte Chiril şi luminător strălucit arătându-te, raze cuvântătoare străluceşte nouă, prin pomenirea ta, ca după vrednicie să te lăudăm.

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Umplutu-te-ai de marea Lumină a Duhului, înţelepte Chiril, ca un păzitor al poruncilor lui Hristos; şi curăţindu-te de patimi, te-ai făcut locaş adevărat al Preasfintei Treimi, celei mai presus de toate.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Ca un plin de râvnă şi de îndrăzneală, mărite ierarhe Chiril, toate bârfelile cele potrivnice lui Dumnezeu ale ereziilor cele nelegiuite le-ai dat fără de greşeală pe faţă, apărând dreapta credinţă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Cel dintâi dintre oameni care a călcat porunca Ziditorului amăgindu-se, a fost scos afară din desfătare; iar tu, născând pe Izbăvitorul, iarăşi l-ai chemat, Maică Fecioară, pe cel cumplit căzut.

Catavasie: Pământul cel roditor de adâncime, uscat l-a trecut oarecând soarele; căci ca un zid s-a închegat apa de amândouă părţile, trecând poporul marea pedestru şi lui Dumnezeu cu plăcere cântând: să cântăm Domnului, căci cu Slavă S-a prea slăvit.

Cântarea a 3-a

Irmos: Se veseleşte de Tine Biserica Ta Hristoase, strigând: Tu eşti Puterea mea, Doamne şi Scăparea şi Întărirea.

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Întărit fiind întru Hristos, ai rupt meşteşugirile vicleanului, cu minte tare, părinte Chiril, ca pe o ţesătură de păianjen.

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Lepădând tina patimilor din suflet, prea sfinţite părinte Chiril, ai surpat toată înălţarea gândurilor ce s-au ridicat împotriva lui Hristos.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Ca un priceput luptător, părinte, tare te-ai ferit de toate plăcerile trupeşti, ca de un lucru vătămător şi înşelător.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Îngerul Gavriil ţi-a grăit Ţie bucuria cea mai presus de cuvânt: Bucură-te, cortul lui Dumnezeu, care bine a voit a Se sălăşlui întru tine!

Catavasie: Întărirea celor ce nădăjduiesc spre Tine, întăreşte, Doamne, Biserica Ta, pe care o ai câştigat cu scump Sângele Tău.

Cântarea a 4-a

Irmos: Ridicat pe cruce văzându-Te Biserica pe Tine, Soarele dreptăţii, a stat întru a sa rânduială, precum se cuvine strigând: Slavă puterii Tale, Doamne.

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Văzându-te Hristos biruind patimile cele de suflet pierzătoare şi înfrânându-ţi trupul cu chibzuinţă, de Dumnezeu purtătorule părinte Chiril, te-a pus arhipăstor al dumnezeieştii Biserici, părinte.

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Moştenind părinteasca faptă bună, ca un vlăstar iubit al lui Marcu, ai ajuns urmaş al tronului său, mergând pe urmele dumnezeiescului evanghelist.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

De Hristos ca o oaie ai fost păstorit; iar ca un păstor ai păstorit turma, părinte, cu cuvintele tale cele de suflet hrănitoare din destul hrănind-o, ca şi cu nişte ierburi şi flori ale harului.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Tirania morţii cea mistuitoare ai călcat-o, Maica lui Dumnezeu, născând Viaţa cea neîmbătrânitoare, prea curată; pentru aceasta strigăm ţie: Bucură-te de Dumnezeu Născătoare, prea luminată.

Catavasie: Acoperit-a cerurile bunătatea Ta, Hristoase; că ieşind din Chivotul Sfinţirii Tale, din Maică nevătămată, în Biserica Slavei Tale Te-ai arătat ca un Prunc în braţe purtat; şi s-au umplut toate de lauda Ta.

Cântarea a 5-a

Irmos: Tu, Doamne, Lumina mea în lume ai venit, Lumina cea sfântă, care întorci din întunericul necunoştinţei, pe cei ce Te laudă pe Tine cu credinţă.

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca un adevărat puhoi năvalnic al unui râu plin de ape multe este cuvântul tău, părinte Chiril, care abate meşteşugirile celor rău credincioşi.

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Rătăcirea cea neruşinată a lui Arie şi erezia cea necurată a lui Sabelie din temelie le-ai surpat, prea sfinţite părinte Chiril.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Lăsat-ai cuvântările tale cele pline de bogăţie, părinte Chiril, Bisericii lui Hristos, ca pe nişte vistierii de aur şi ca pe nişte pietre scumpe.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Icoana sfântului tău chip, Curată, alungă cu adevărat demonii, pe credincioşi sfinţeşte şi izbăveşte sufletele noastre.

Catavasie: Când a văzut Isaia, în vedenie, pe Dumnezeu pe Scaun Preaînalt, de Îngerii Slavei înconjurat, a strigat: O, eu ticălosul! Că am văzut mai înainte pe Domnul Întrupat, pe Cel ce stăpâneşte pacea şi lumina cea adevărată.

Cântarea a 6-a

Irmos: Jertfi-voi ţie cu glas de laudă, Doamne, Biserica strigă către Tine, de sângele demonilor curăţindu-se cu sângele cel curs prin milostivire din coasta Ta.

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Serafimul cu cleştele a dat proorocului cărbunele, iar tu, cunoscătorule al Tainelor, dai Bisericii lui Hristos cu mâinile tale curăţirea cea aprinsă ca un cărbune din dumnezeiescul Foc.

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Nu ai doborât ca Samson pe cei de altă seminţie, de lângă hotare; ci, toate învăţăturile cele greşite ale celor de altă credinţă le-ai nimicit şi ai dat putere credincioşilor, părinte Chiril.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Sinodului celui de Dumnezeu adunat, în chip vădit căpetenie fiindu-i, vrăjmăşia lui Nestorie şi îndrăzneala cea luptătoare împotriva lui Hristos ai surpat-o, părinte, însufleţit de râvnă pentru cea cu adevărat Maica lui Dumnezeu.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Luminezi cu Fiul tău toate marginile, de Dumnezeu Născătoare Fecioară; că tu singură te-ai arătat curată din veac, având pe Soarele dreptăţii.

Catavasie: Strigat-a Ţie bătrânul, văzând cu ochii mântuirea, care a venit popoarelor de la Dumnezeu: Hristoase, Tu eşti Dumnezeul meu.

Condac, glasul al 4-lea:

Podobie: Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Ierarhilor prea mari ai Bisericii şi vitejilor apărători ai dreptei credinţe în Hristos, păziţi pe toţi cei ce cântă: mântuieşte, Îndurate, pe cei ce Te cinstesc pe Tine, cu credinţă.

Cântarea a 7-a

Irmos: În cuptorul persienesc tinerii lui Avraam, cu pofta bunei credinţe, mai vârtos decât cu văpaia focului fiind aprinşi au strigat: Bine eşti cuvântat în Biserica slavei Tale, Doamne.

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

În muntele Sinai, în nor, altă dată intrând Moise, fericite Chiril, a primit în mâinile sale Legea, care ucidea cu litera; iar tu ai descoperit frumuseţea cea ascunsă a Duhului.

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Legile cele date mai înainte prin cuvinte întunecate, ca unor prunci şi învăţăturile cele ca nişte boboci de trandafiri neînfloriţi, le-ai dat pe faţă, părinte, tâlcuind în chip lămurit asemănările dintre ele.

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cărţile insuflate de harul plinitor al Duhului, dar cu anevoie de înţeles ale dumnezeieştilor propovăduiri şi ale de Dumnezeu insuflaţilor prooroci, pe acelea limpede le-ai lămurit.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Lămurit ai grăit, părinte Chiril, că sunt Trei Ipostasuri în Dumnezeiasca Unire Neamestecate şi în despărţire Neîmpărţite şi ai zis că Acestea sunt Neschimbate întru o Fiinţă şi o Dumnezeire.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Ceea ce eşti locaş sfinţit şi dumnezeiesc al Celui Preaînalt; Bucură-te, că prin tine, Născătoare de Dumnezeu, s-a dat bucurie celor ce strigă: Binecuvântată eşti tu între femei, ceea ce eşti cu totul fără prihană, Stăpână.

Catavasie: Pe Tine, Cel ce ai răcorit în foc pe tinerii care Dumnezeu Te-au numit şi în Fecioară nepătată Te-ai Sălăşluit, Dumnezeu Cuvântul, Te lăudăm, cântând cu dreaptă credinţă: bine este cuvântat Dumnezeul părinţilor noştri.

Cântarea a 8-a

Irmos: Mâinile întinzându-şi Daniil, gurile leilor cele deschise în groapă le-a încuiat; şi puterea focului au stins, cu buna faptă încingându-se, tinerii cei iubitori de dreapta credinţă, strigând: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul.

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca un val de mare s-a revărsat întru tine, cu adevărat, izvorul înţelepciunii. Şi râuri pururea curgătoare de dogme creştineşti au curs dinlăuntrul tău, părinte, precum mai înainte a zis Hristos. Că scrierile tale cele de Dumnezeu grăitoare covârşesc nisipul.

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Păstor şi învăţător înţelept al Bisericii arătându-te, ai tâlcuit limpede amândouă Testamentele, prea cuvioase părinte Chiril; iar noi având cuvintele tale ca o ancoră tare şi părintească moştenire, strigăm: binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Unirea cea Neamestecată şi Nedespărţită a Cuvântului celui Minunat, care S-a Întrupat pentru noi, tu ne înveţi părinte Chiril, înclinând deopotrivă amândouă părţile balanţei şi strigând: binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Marie, Stăpâna tuturor, cu puterea ta cea tare, scapă ticălosul meu suflet cel stăpânit de patimile trupeşti cele cumplite şi de spurcatele greşeli şi-i dă slobozire de greşeli şi mărirea cea nestricăcioasă.

Catavasie:

Să lăudăm, bine să cuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

În focul cel mistuitor uniţi fiind tinerii, cei ce au fost cei dintâi în cinstirea de Dumnezeu, dar de văpaie nefiind vătămaţi, cântare dumnezeiască au cântat: binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Irmos: Eva prin boala neascultării blestem înăuntru a adus, iar tu, Fecioară, de Dumnezeu Născătoare, prin Odrasla purtării în pântece, lumii binecuvântare ai înflorit. Pentru aceasta, toţi te slăvim.

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Înălţimea cunoştinţei celei fără de Dumnezeu a lui Nestorie, ridicată împotriva lui Hristos şi a Maicii lui Dumnezeu, toată ai nimicit-o, părinte Chiril; şi împreună cu ea şi amestecarea celor două firi în Fiul, pe care o susţineau cei numiţi akefali.

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu puterea înţelegerilor şi cu luminarea harului, ai teologhisit, fericite, Treimea Cea de o fiinţă şi pe Fiul Cel Întrupat, Dumnezeu; şi arătându-te apărător al Născătoarei de Dumnezeu, acum între cei de sus eşti prea mărit.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Uită-te cu milostivire de sus spre noi, cântăreţii tăi, pururea mărite părinte; poporului celui de Cruce purtător, biruinţă dând şi înălţând cu rugăciunile tale fruntea ortodocşilor şi luminând pe cei ce măresc cu dragoste sfântă pomenirea ta.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Inima mea cea stearpă de dumnezeieşti fapte bune, prea curată Născătoare de Dumnezeu, arat-o aducătoare de roadă, Fecioară, ceea ce te-ai născut din cea stearpă, prin voia Celui ce a făcut toate cu cuvântul; ca să te laud pe tine, cea prea lăudată.

Catavasie: În Lege, în umbră şi în Scriptură închipuire vedem noi credincioşii: toată partea bărbătească, ce deschide pântecele, Sfânt lui Dumnezeu este. Deci pe Cuvântul Cel mai înainte Născut, Fiul Tatălui Celui fără de început, Cel Întâi-Născut din Maică fără ispită bărbătească, Îl slăvim.

Sedelna, glasul a 3-lea. **Podobie:** De credinţa cea dumnezeiască...

Arătatu-te-ai, prea cuvioase părinte Chiril, temelie dumnezeiască a Bisericii, că ai înfruntat cugetele cele rele ale lui Nestorie cu cele douăsprezece hotărâri ale tale şi ai lămurit deplin învăţătura despre Născătoarea de Dumnezeu. Căpetenie a ritorilor, roagă pe Hristos Dumnezeu să ne dăruiască nouă mare milă.

Sedelna Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, glasul a 3-lea. **Podobie:** De credinţa cea dumnezeiască...

Arătatu-te-ai, prea curată Născătoare de Dumnezeu, Fecioară, tron cu totul de aur al lui Dumnezeu şi Rai aşternut cu flori; că purtând în sânul tău pe Dumnezeu, ne umpli pe noi cu mireasma dumnezeieştilor haruri. Pentru aceasta noi toţi te propovăduim pe tine pururea Maică a lui Dumnezeu şi te mărim.

Marele între dascăli, Sfântul Chiril, era din Alexandria, născut din părinţi drept credincioşi şi de neam bun, nepot de soră al lui Teofil, patriarhul Alexandriei. Fiind crescut cu îngrijire, s-a făcut foarte iscusit în filosofie şi în fapte bune. El era desăvârşit învăţat şi deprins cu cărţile bisericeşti, elineşti şi latineşti, atât în înţelepciunea cea dinafară, cât şi în cea dinăuntru. El se îndeletnicea totdeauna cu citirea şi cugetarea dumnezeieştilor Scripturi.

Pentru aceea şi Teofil, unchiul lui, văzând în el atâta înţelepciune şi fapte bune, l-a numărat în rândul clericilor Bisericii, hirotonindu-l arhidiacon. ***Sfântul Chiril era sădit în grădina Bisericii lui Hristos, întocmai ca un crin binemirositor şi frumos, care înflorea cu curăţia şi cu faptele bune, şi care umplea pe credincioşi cu mirosul dumnezeieştii lui înţelepciuni.***

După ce a murit Teofil, toţi clericii de obşte şi mirenii au ales ca patriarh al Alexandriei pe dumnezeiescul Chiril, care, îndată ce s-a suit pe scaun, a izgonit din Alexandria pe eretici şi pe cei care se numeau novatiani.

****

Aceştia se asemănau cu fariseii şi se numeau între ei curaţi şi drepţi; pentru aceea purtau haine albe, ca să se arate prin aceasta curăţia petrecerii lor. Ei ziceau că cel ce după botez va cădea în păcat de moarte, nu se cade să se primească în biserică; căci păcatul cel de moarte nu se spală, de nu se va boteza omul a doua oară. Ei nu îngăduiau a doua nuntă, numind-o desfrânare. Botezau a doua oară pe cei ce erau bine botezaţi, după dreapta credinţă şi mai aveau încă alte socoteli ereticeşti.

Ei s-au numit novatiani de la un oarecare Novat, începător al acestei erezii, care era preot în Roma pe vremea împăratului Decie şi care dorea să se facă episcop al Romei. Dar, fiindcă după moartea episcopului Favin, care a mărturisit pentru Hristos, Novat nu s-a făcut episcop, după cum poftea şi nădăjduia, ci s-a făcut fericitul Cornelie, pentru această pricină s-a despărţit de la soborniceasca Biserică şi s-a făcut întru toate vrăjmaş al dumnezeiescului Cornelie şi al întregii Biserici creştine. Căci episcopul Cornelie primea iarăşi la Biserică pe creştinii care, de frica muncilor, se lepădaseră mai înainte de Hristos, pe vremea tiranului Decie; dacă la urmă, pocăindu-se, se întorceau iarăşi la credinţa în Hristos, cu lacrimi, aşa precum şi Hristos a primit pe apostolul Petru, care s-a lepădat de Dânsul mai înainte, dar, pe urmă, cu lacrimi, s-a pocăit.

Trufaşul Novat, nu numai că nu primea la pocăinţă pe cei ce se lepădau de Hristos, dar şi pe Cornelie îl prihănea, numindu-l părtaş şi tovarăş al închinătorilor de idoli. Cu acestea, el a câştigat şi pe alţii de un cuget cu el, făcându-se ca un nou episcop în Roma. De acolo s-a întins eresul şi dezbinarea aceasta până la Alexandria.

Pe nişte eretici ca aceştia i-a gonit Sfântul Chiril, împreună cu episcopul lor Teopempt - după cum am zis - îndată ce s-a făcut patriarh.

***

După aceea, s-au înarmat să gonească din locaşul lor şi pe draci. Aproape de Alexandria, ca la douăsprezece stadii, se afla un loc ce se numeşte Canovos şi aproape de acela, este un alt loc ce se numeşte Manutin, în care era o capişte veche locuită de draci. Drept aceea, tot locul acela era foarte înfricoşat de mulţimea duhurilor necurate ce locuiau acolo. Pe când trăia patriarhul Teofil, de multe ori a voit să curăţească acel loc de acele duhuri necurate ce locuiau acolo şi să-l facă locaş sfânt, spre a se prea mări Dumnezeu. Dar n-a putut; pe de o parte, pentru că a avut multe împiedicări; iar pe de alta, pentru că i-a urmat lui aproape moartea.

Însă, următorul lui Teofil, de trei ori fericitul Chiril, s-a îngrijit de aceasta şi cu osârdie se ruga lui Dumnezeu, ca să-i dea ajutor şi putere să izgonească din acel loc duhurile cele necurate. ***Drept aceea, i s-a arătat lui în vis îngerul Domnului şi i-a zis să aducă în locul acela cinstitele moaşte ale sfinţilor doctori fără de arginţi Chir şi Ioan şi astfel va fugi de acolo puterea diavolilor.*** Deci, Sfântul Chiril, îndeplinind porunca îngerului fără de întârziere şi, după ce a adus în acel loc moaştele Sfinţilor doctori fără de arginţi şi a zidit acolo o biserică în numele lor, îndată au fugit de acolo duhurile cele necurate şi s-a făcut locul acela izvor de tămăduiri, prin darul sfinţilor fără de arginţi.

***

După ce sfântul a gonit din locul Alexandriei pe necuraţii şi gândiţii diavoli, a luat purtare de grijă să gonească şi pe văzuţii şi smintiţii diavoli, care erau urâtori de Hristos. Aceia erau evreii care locuiau de mult în Alexandria, din vremea în care s-a zidit cetatea aceasta de marele Alexandru, şi cu vremea s-au înmulţit foarte mult şi nu încetau - după obiceiul ce-l are acest neam iubitor de zavistie - de a bântui într-ascuns şi la arătare pe creştini, pentru ura cea neîmpăcată ce o au asupra lui Hristos şi a creştinilor. Ei pricinuiau multe amestecări, tulburări, vărsări de sânge şi ucideri.

Deci, chemând sfântul pe cei mai de căpetenie ai adunării lor, i-au sfătuit să oprească pe neamul lor de la aceste fapte pângărite şi să-i înţeleptească, iar blestemaţii aceia, nu numai că nu s-au înţelepţit, dar s-au făcut şi mai răi.

În Alexandria era o biserică foarte mare şi foarte frumoasă, care se numea "Biserica lui Alexandru", fiind zidită de episcopul Alexandru. Deci, evreii, voind să facă ceva rău creştinilor, s-au înarmat toţi şi, într-o noapte, au făcut un zgomot mare, alergând pe drumuri şi zicând pe la casele creştinilor: "Săriţi, că arde Biserica lui Alexandru".

Creştinii, auzind, au alergat îndată cu sârguinţă să stingă focul. Evreii, văzând aceasta, au sărit asupra creştinilor, începând a-i tăia pe unul cu sabia, pe altul cu cuţitul, pe altul îl ucideau cu suliţa, iar pe altul îl omorau cu orice apucau în mână; încât, în acea noapte, au ucis mare mulţime de creştini.

Sfântul Chiril, aflând dimineaţa de întâmplarea aceea, s-a mâhnit foarte tare şi căuta judecată asupra evreilor de la eparhul cetăţii, care se numea Orest. Dar eparhul, deşi era creştin, însă, fiindcă avea oarecare vrajbă asupra sfântului, era de partea evreilor ucigaşi.

Atunci dumnezeiescul Chiril, umplându-se de râvnă dumnezeiască, a luat cu el mulţime de creştini şi au gonit pe evrei din Alexandria, iar locuinţele lor le-au surpat şi le-au ars împreună cu sinagoga lor.

Eparhul, aflând de aceasta, s-a umplut de mânie asupra patriarhului şi a început a face rău rudeniilor şi prietenilor sfântului; încât şi pe gramaticul Ierax, bărbat renumit şi cinstit, l-a bătut fără de milă şi l-a dezbrăcat în privelişte.

De atunci se aflǎ între sfânt şi între eparh, mare neînţelegere şi neunire, pentru că sfântul părtinea pe creştini, iar eparhul pe evrei. De aceea au scris fiecare tânărului împărat Teodosie, despre pricina aceasta şi aşteptau să vină porunca de acolo.

***

După aceasta, a urmat în Alexandria şi o altă întâmplare rea, care s-a făcut pricină de ucideri şi de mare tulburare. Iată care este:

În cetatea Alexandria, era o fecioară filosoafă, fiica lui Teona filosoful, care se numea Ipatia, fată binecredincioasă şi îmbunătăţită. Ea învăţase filosofia din tânără vârstă de la tatăl său, sporind atât de mult în filosofie, încât întrecea cu înţelepciunea pe toţi filosofii vremii de atunci. Despre dânsa scrie şi înţeleptul Sinesie, episcopul Chirinei, lăudând-o cu cuvinte alese. Ea îşi păzea fecioria curată, nevoind să se însoţească cu bărbat; pe de o parte pentru dragostea lui Iisus Hristos iar pe de alta, să poată fără de tulburare să se îndeletnicească cu cărţile filosofiei.

Pentru aceea, bărbaţii cei râvnitori de înţelepciune, alergau în Alexandria din toate părţile, ca să audă înţelepciunea filosoafei Ipatia. Toţi clericii şi boierii şi întreg poporul o cinsteau şi ascultau cu dragoste sfaturile şi dojenile ei cele folositoare de suflet. Deci, această filosoafă, voind să facă pace între patriarh şi eparh, se ducea cu multă blândeţe şi smerenie, uneori la unul, alteori la celălalt şi cu cuvintele cele înţelepte şi pricepute, i-a înduplecat pe amândoi să se împace.

Preasfinţitul patriarh căuta mai înainte de aceasta să se împace cu eparhul; dar acela, fiind rău, pătimaş şi pomenitor de rău, nici nu voia să audă de pace.

Într-una din zile, pe când Ipatia filosoafa se întorcea cu careta la casa sa, nişte oamenii răi care nu doreau pacea eparhului şi a patriarhului, au năvălit asupra ei fără de veste şi, trăgând-o cu sila afară din caretă, i-au sfâşiat hainele şi au bătut-o fără de milă, până ce au omorât-o. Ei nu s-au săturat numai de acea răutate a lor, ci, cu neomenia şi cu nemilostivirea lor de fiară, au năvălit asupra trupului celui mort al fecioarei l-au tăiat bucăţi şi l-au ars în locul ce se numea Chinar.

Înştiinţându-se toţi alexandrinii de această jalnică ucidere şi rea întâmplare, s-au mâhnit foarte mult, mai ales înţelepţii cei iubitori de învăţătură. S-au mai înştiinţat încă de tulburarea aceasta şi monahii care locuiau în muntele Nitriei şi, umplându-se de râvnă, s-au adunat ca la cinci sute. Deci, pogorându-se în Alexandria, în ajutorul şi apărarea patriarhului, au găsit pe drum din întâmplare pe eparhul în caretă şi îndată au început a striga, ocărându-l şi numindu-l slujitor de idoli, fiindcă mai înainte era elin, iar acum luase botezul în cetatea lui Constantin.

Unul din monahii aceia, fiind mai mânios, a aruncat o piatră asupra eparhului şi l-a lovit în cap. După aceea, adunându-se mulţime de popor, a alungat pe acel monah şi au scăpat pe eparh, iar slujitorii eparhului au prins pe un monah cu numele Amonie şi l-au dus la eparh. Acela, socotind că sfântul a pornit pe acei monahi asupra lui, s-a aprins de mânie şi atât de mult a muncit pe Amonie în mijlocul cetăţii, încât l-a omorât.

Sfântul, înştiinţându-se de acest lucru, s-a mâhnit şi a trimis de a luat trupul monahului şi l-a îngropat cu cinste.

Toate acestea au dat îndrăzneală evreilor, pe care îi izgonise sfântul din Alexandria, după cum am zis. Ei şi-au făcut mai întâi o sinagogă acolo unde se aflau, apoi ucigaşii de Hristos şi urâtorii de Dumnezeu au îndrăznit de au făcut şi acest lucru prea fărădelege, spre ocara şi ruşinea lui Hristos şi a creştinilor. Au făcut o cruce lungă, au prins un copil al unui creştin oarecare, pe care, dezbrăcându-l, l-au răstignit pe cruce, nu cu piroane, ci cu frânghii subţiri; apoi după ce au râs mult de dânsul, au scuipat în faţa lui şi l-au batjocorit întocmai cum părinţii lor au batjocorit pe Domnul; iar mai pe urmă de toate l-au bătut atât de mult până ce l-au omorât. Astfel acest copil binecuvântat s-a făcut părtaş şi următor al patimilor Domnului.

Dumnezeiescul Chiril, înştiinţându-se de toate acestea s-a plâns împăratului; care, deşi cu întârziere, însă a judecat cu dreptate. Împăratul a poruncit ca pe cei mai mari ai evreilor să-i muncească foarte tare, iar pe eparhul Orest l-a scos din dregătoria sa.

Scăpându-se Sfântul de tulburările cele mai de sus şi de smintelile acestea, îşi păstorea turma lui cea cuvântătoare cu sârguinţă şi cu plăcere de Dumnezeu, ca un păstor adevărat, având pace câtăva vreme.

Însă diavolul, vrăjmaşul păcii, al adevărului şi izvorul tuturor răutăţilor, n-a lăsat pe Sfântul Chiril şi pe ceilalţi creştini să se bucure multă vreme de această linişte; că a pornit război mare şi tulburare în toată Sfânta Biserică a lui Hristos, cu hulitorul eres al rău credinciosului Nestorie, asupra căruia se cădea să se nevoiască dumnezeiescul Chiril, apărătorul dreptei credinţe.

***

Acest Nestorie rău credincios, după ce a fost adus din Antiohia la Constantinopol şi ales patriarh după Sesinie, la începutul patriarhiei lui se arată pe dinafară dreptcredincios în credinţă şi nimic nu zicea împotriva acesteia; însă, în inima sa, ticălosul era eretic, numind pe Stăpânul Hristos "numai om, nu şi Dumnezeu", iar

pe Născătoarea de Dumnezeu numind-o, nu Născătoare de Dumnezeu, ci "Născătoare de Hristos".

Astfel şi cei de un cuget cu Nestorie, adică episcopul Dorotei, cel care locuia împreună cu el şi preotul Anastasie, aceştia au început mai întâi să semene eresul întocmai ca nişte neghină printre grâu.

Episcopul Dorotei, învăţând pe popor la un praznic în biserica sobornicească a cetăţii lui Constantin, a strigat şi a zis acest cuvânt hulitor: "Care va numi pe Maria, Născătoare de Dumnezeu, să fie anatema". Iar Anastasie patriarhul, propovăduind în popor, a zis: "Să nu numească cineva pe Maria, Născătoare de Dumnezeu, pentru că Maria era fiinţă de neam omenesc. Şi, din trupul omului, cum este cu putinţă să se nască Dumnezeu?"

Aceste cuvinte hulitoare dacă le-a auzit poporul, a început să se tulbure; şipentru ca să se adeverească, au întrebat pe patriarhul Nestorie despre acestea. Dar ereticul Nestorie n-a mai putut să ascundă în inima sa otrava eresului; deodată a început a aduce hule împotriva lui Hristos şi a Născătoarei de Dumnezeu, zicând: "Eu nu voi numi Dumnezeu, pe Acela care s-a zămislit în pântece de femeie şi a aşteptat un număr de zile şi de luni, până să se nască; nici nu voi numi Născătoare de Dumnezeu, pe femeia care a născut om cu trup din firea sa".

De atunci înainte, au început în popor să se nască prigoniri şi împerecheri, adică, unii se împotriveau eresului lui Nestorie şi-l urau, iar alţii se împărtăşeau cu el şi primeau învăţătura lui. Aceste împerecheri se făceau nu numai în cetatea lui Constantin, ci mai în toată lumea şi la fiecare breaslă a credincioşilor. Acel eretic, Nestorie, împreună cu următorii lui au scris cărţi şi le-au trimis pretutindeni, chiar şi până în pustiuri, pe unde locuiau monahii. Deci, acel blestemat a atras la rătăcirea lui atât de mulţi, încât făceau parte cu el clerici, monahi şi mireni. Astfel, după cum mai înainte Arie a sfâşiat de sus haina lui Hristos cea ţesută, tot aşa şi Nestorie a sfâşiat toată plinirea Bisericii în multe părţi.

Înştiinţându-se de toate acestea, Sfântul Chiril din Alexandria s-a mâhnit foarte mult, ca un rob credincios al lui Hristos şi al Născătoarei de Dumnezeu ce era. Deci, s-a înarmat ca să dea război pentru cinstea lor şi s-a pregătit, ca un păstor adevărat, să izgonească lupul cel răpitor din staulul oilor celor cuvântătoare.

Sfântul Chiril a scris mai întâi scrisori sfătuitoare către Nestorie, în care îl sfătuia, cu dragoste frăţească, să lepede nişte socoteli ereticeşti ca acestea şi, cu schimbarea

lui în dreapta credinţă, să îndrepteze pe aceia pe care i-a atras mai înainte la reaua credinţă.

Rău credinciosul Nestorie, luând scrisorile Sfântului Chiril, nu numai că nu s-a îndreptat, ci mai rău s-a făcut, sârguindu-se să întindă şi mai mult eresul său; iar pe cei ce se împotriveau rătăcirii lui, clerici şi monahi, îi muncea cu diferite feluri de munci. Contra Sfântului Chiril se mânia cu multă mândrie, numindu-l eretic şi grăind contra lui multe clevetiri mincinoase şi nedrepte şi le semăna în popor.
Sfântul Chiril, văzând calea pe care a apucat Nestorie, i-a scris cu asprime, vădind eresul lui. El a mai scris şi clerului din Constantinopol şi împăratului; apoi a mai scris şi lui Celestin, episcopul Romei, şi celorlalţi patriarhi; de asemenea, a scris şi la diferite cetăţi şi laturi, dregători şi boieri. Chiar şi la mulţi pustnici şi monahi nu s-a lenevit fericitul a scrie, arătându-le din dumnezeieştile Scripturi, cât este de pierzătoare şi vătămătoare de suflete rătăcirea lui Nestorie, îndemnându-i pe toţi să se păzească de eresul acela ca de nişte otrăvuri aducătoare de moarte.

Mai pe urmă, eresul lui Nestorie creştea din zi în zi tot mai mult şi sporea din ce în ce mai rău.

Deci, dezbinarea Bisericii fiind mare şi mulţi din episcopi vătămându-se de eres; pentru aceasta, Teodosie cel tânăr, dreptcredinciosul împărat, vrând să îndrepteze aceste sminteli şi să curețe Biserica lui Hristos şi grâul credinţei de mărăcinii şi neghinele rătăcirii lui Nestorie, a poruncit să se adune în Efes la anul 431 al treilea sinod a toată lumea.

Deci, s-au adunat două sute şi mai bine de episcopi din toată lumea; iar câţi nu puteau să meargă singuri pentru vreo împiedicare de nevoie, aceştia şi-au trimis delegaţii lor. De aceea şi Celestin, episcopul Romei, fiindcă nu putea să meargă la Efes de bătrâneţe şi slăbiciune, a scris Sfântului Chiril să ţină locul lui în sinod. Deci, cei mai mari ai acestui Sfânt Sinod erau:

- *întâi, Sfântul Chiril, ca locţiitor al episcopului Romei şi ca patriarh al Alexandriei;*
- *al doilea, Iuvenalie al Ierusalimului, şi*
- *al treilea, Memnon al Efesului.*

Deci, fericitul Chiril, aflându-se cel dintâi şezător pe scaun în sinodul acesta a toată lumea, a propovăduit împreună cu ceilalţi părinţi şi a învăţat: "Domnul nostru Iisus Hristos este unul după ipostas, Dumnezeu adevărat şi Om adevărat, iar Preacurata Fecioară Maria, care L-a născut pe El cu trup, este cu adevărat Născătoare de Dumnezeu".

Pentru aceea, s-a făcut mare bucurie la toţi credincioşii şi tot poporul cetăţii bătea din palme de bucurie şi zicea într-un glas: "Nu este mare Artemida efesenilor, după cum s-a zis de demult, ci este mai mare Preasfânta Fecioară Maria, Născătoarea de Dumnezeu".

Iar pe Nestorie, Sfinţii Părinţii ai acestui sinod l-au anatemizat şi l-au caterisit ca pe un eretic şi hulitor. Dar, fiindcă el nici aşa nu se liniştea, ci propovăduia eresul mai departe, pentru aceea l-au surghiunit în Tason - după cum zice Sfântul Teofan - apoi în Oasinul Arabiei, căruia pe turceşte îi zicea Iprim.

Pierzătorul Nestorie, aflându-se acolo, şi-a luat dumnezeieştile pedepse, pentru că limba lui cea hulitoare a putrezit şi a fost mâncată de viermi; tot asemenea a putrezit tot trupul lui. Iar în Tebaida cea de sus, ticălosul Nestorie a suferit moarte înfricoşată şi dureroasă, asemenea cu a lui Arie; fiindcă, pe când avea ieşirea afară, a început a vorbi contra lui Hristos şi contra Născătoarei de Dumnezeu. Pentru aceasta, îngerul Domnului l-a lovit şi s-au vărsat toate măruntaiele lui tocmai în ceasul necurăţeniei; şi acolo şi-a dat sufletul acel om rău, după cum povesteşte Sfântul Gherman al cetăţii lui Constantin.

O necinste şi o pedeapsă ca aceasta a luat ereticul Nestorie, cel de un gând cu iudeii; iar Sfântul Chiril a luat mare cinste de la sfântul al treilea Sinod a toată lumea, pentru că, după cum povesteşte Ioan Zinon în cuvântul de laudă pe care îl împleteşte Sfântului Chiril şi care se găseşte în cărţile scrise cu mâna lui, părinţii celui de-al treilea Sinod au dăruit dumnezeiescului Chiril aceste privilegii: să se numească judecător al lumii şi să poarte pe cap, când va sluji Sfânta Liturghie, un giulgiu subţire ca o basma.

- ✓ *Acestea arată întâi judecata cea minunată a toată lumea pe care a făcut-o Sfântul, unind toată lumea printr-o singură şi dreaptă credinţă, care era în acel timp împărţită de eresul lui Nestorie;*
- ✓ *şi al doilea, giulgiul cel subţire arată iscusinţa minţii şi socotelilor Sfântului cu care a întărit şi a explicat unirea acea după ipostas; fiindcă prin hotarul acesta, se arată împreună şi o faţă a lui Hristos şi două firi ale Lui.*

Acestea le-a povestit cuvântul pe scurt şi cu puţine vorbe, dar n-a fost aşa; pentru că, până să se adune sinodul cel mai sus zis ca prin el să întărească şi să întemeieze adevărata credinţă, Sfântul Chiril a pătimit multă necinste şi osteneală totdeauna. Căci a luat multe clevetiri neadevărate şi goniri de la ereticii cei de un gând cu Nestorie, pentru că ei, fiind ajutaţi de dregătorii cei lumeşti, au făcut adunarea lor şi au declarat mincinos şi eretic pe dumnezeiescul Chiril. Ei erau de un gând şi cu

Apolinarie, care se lepădase de adevărata omenire a lui Hristos, fiindcă ziceau că Hristos nu are minte, ci dumnezeirea a împlinit locul minţii. Deci, ei au osândit pe Chiril ca pe un eretic, pârându-l împăratului prin scrisorile lor. Şi atât de mult au umblat cu pârile şi prihănirile lor, încât au întărâtat pe împărat cu urgie asupra Sfântului, din care pricină a fost aruncat în temniţă din Efes, purtând fiare şi nevoindu-se pentru adevăr împreună cu Memnon al Efesului.

După aceea împăratul, cercetând cu de-amănuntul şi găsind că toate acele pâri au fost mincinoase şi aflând nevinovăţia Sfântului, toate acele au smerit pe eretici şi i-au izgonit, iar pe Sfântul Chiril împreună cu cei de un gând cu dânsul, i-au pus iarăşi în scaunele lor; şi astfel răbdarea şi blândeţea au fost încununate cu laude.

***

Pentru ca să înţeleagă fiecare cât de urât a fost Maicii lui Dumnezeu eresul lui Nestorie, împotriva căruia s-a luptat atât de mult dumnezeiescul Chiril, este bine să spunem aici şi istoria pe care o povestesc părinţii Limonariului, Sofronie şi Ioan, unde ei scriu astfel: *"Am mers la părintele Chiril, preotul lavrei Calamonului, care este lângă Iordan, şi ne-a spus nouă acestea: "Într-una din zile, am văzut în somn pe Sfânta Maria Născătoarea de Dumnezeu, cu faţa luminată, cu haina roşie şi împreună cu dânsa, doi bărbaţi cu sfinţită cuviinţă, care stăteau afară de chilia mea. Eu am cunoscut că este Stăpâna Născătoare de Dumnezeu, iar cei doi bărbaţi care erau cu dânsa, erau Sfântul Ioan Botezătorul şi Sfântul Ioan, cuvântătorul de Dumnezeu. De aceea, am ieşit din chilia mea şi închinându-mă Născătoarei de Dumnezeu, am rugat-o pe ea să intre înăuntru, ca să-mi binecuvânteze chilia.*

Dar Născătoarea de Dumnezeu n-a voit nicidecum şi, fiindcă eu am rugat-o cu stăruinţă, am zis: "Să nu se întoarcă robul tău ruşinat şi defăimat de la tine", şi alte asemenea. Ea, căutând spre mine, mi-a spus: "Cum mă rogi să intru în chilia ta, când tu ai pe vrăjmaşul meu într-însa". Acestea zicând, s-a făcut nevăzută; iar eu, deşteptându-mă, am început a plânge şi a mă mâhni pentru cuvântul acesta al Născătoarei de Dumnezeu.

Deci, nefiind altcineva în chilia mea, afară de mine singur, mă gândeam, ca nu cumva să fi greşit cu vreun lucru oarecare sau cu gândul către Născătoarea de Dumnezeu şi de aceea s-a întors de la mine; însă nu găseam nimic cu care să-i fi greşit întru ceva. Deci, aflându-mă întru nedumerire şi mâhnire, am luat o carte ca să citesc şi să mă mai mângâi în supărarea aceea. Acea carte era a lui Isihie, preotul Bisericii Ierusalimului, pe care o cerusem odată de la dânsul. Citind în ea, am aflat la sfârşitul cărţii două cuvinte hulitoare ale rău credinciosului Nestorie,

de unde am cunoscut că el este vrăjmaşul Născătoarei de Dumnezeu; deci pe acela îl aveam în chilia mea.

Atunci am dat cartea înapoi la acela care mi-o dăduse, zicându-i: "Ia-ţi cartea ta, frate, că din ea mai mult am păgubit decât am folosit".

Iar acela, întrebându-mă şi aflând cauza acelei pagube - fiindcă i-am povestit vedenia - s-a umplut de râvnă dumnezeiască şi îndată a tăiat din carte acele cuvinte hulitoare şi le-a ars în foc, ca să nu se mai afle în chilia lui vrăjmaşul Stăpânei noastre Născătoare de Dumnezeu".

****

Nu se cuvine să tăcem şi aceasta: Sfântul Chiril, cel mai desăvârşit prieten al lui Hristos şi atât de procopsit în sfinţenie, avea încă şi o oarecare prihană în dânsul, nu din răutate şi cunoştinţă, ci din oarecare prindere în minte şi necunoştinţă a adevărului. Numai unul Dumnezeu este fără de păcat şi singur este cu totul neprins de orice patimă, precum zice Grigorie, cuvântătorul de Dumnezeu. Iar sfinţii, oricât de îmbunătăţiţi ar fi ei, cu toate acestea sunt supuşi, ca şi oamenii la neputinţa omenească şi cad sub oarecare patimi omeneşti.

De aceea şi Sfântul Chiril, ca un om avea oarecare patimă omenească, însă a îndreptat-o pe aceasta într-un chip minunat. Care era patima şi care a fost îndreptarea ei? Ascultaţi: Marele Chiril, având rudenie şi unchi pe patriarhul Teofil, vrăjmaşul Sfântului Ioan Hrisostom, credea de adevărate mincinoasele prihăniri pe care le grăia Teofil contra vrăjmaşului lui, Hrisostom, nu din răutate, precum s-a zis mai sus, ci din neştiinţă şi din nerăutate, precum este scris: Bărbatul cel fără de răutate crede tot cuvântul. Deci, din aceste două pricini, a luat dumnezeiescul Chiril presupus rău asupra prea sfinţitului şi dumnezeiescului părinte Ioan Hrisostom, de unde se mânia asupra lui, nu numai când trăia, ci şi după moartea lui. Pentru aceasta, nici numele lui nu voia să-l pomenească în pomelnicele celorlalţi binecredincioşi patriarhi, precum era şi este obiceiul.

Deci, a scris către dumnezeiescul Chiril, Apotic, cel ce a fost după Arsachie patriarh al Constantinopolului, arătând că şi el a fost unul din vrăjmaşii lui Hrisostom; dar mai pe urmă, socotind nevinovăţia şi curăţenia acestui sfânt bărbat, s-a pocăit de greşeala sa mai înainte şi a numărat şi a pomenit numele Sfântului Ioan Hrisostom, împreună cu ale celorlalţi sfinţi; deci, sfătuindu-l pe Sfântul Chiril frăţeşte, l-a rugat să facă şi el asemenea, să scrie numele lui Hrisostom în pomelnic şi să-l pomenească. Însă dumnezeiescul Chiril nu l-a ascultat, nevoind să prihănească sinodul ce s-a ţinut împotriva lui Hrisostom pe vremea lui Teofil.

A mai scris după aceasta către dumnezeiescul Chiril şi Sfântul Isidor Pelusiotul, ca unul ce era rudă cu el şi mai bătrân cu vârsta. Acela îl sfătuia cu îndrăzneală dar şi cu multă blândeţe cum că, nedrept şi fără de socoteală ţine mânie contra Sfântului Ioan Hrisostom şi cum că nu se cuvine fără de greşeală să judece cineva din oameni, mai înainte de a nu fi cercetat pricina şi greşeala omului cu de-amănuntul. Dumnezeu, cu toate că ştie toate mai înainte de a se face şi vede mai înainte cele ce au să fie ca şi cum ar fi de faţă, Sfânta Scriptură zice că s-a pogorât din cer singur la cetăţile dimprejurul Sodomei, ca să vadă dacă cu adevărat au păcătuit sodomitenii, aşa după cum strigarea Sodomei se suie înaintea Lui; iar de nu, să ştie: Strigarea Sodomei şi a Gomorei s-a înmulţit către Mine şi păcatele lor sunt foarte mari. Deci, pogorându-Mă, voi vedea de se săvârşeşte după strigarea lor care vine către Mine; iar de nu, să ştiu. Aceasta a făcut-o Domnul Cel a toate văzător, ca să ne dea pildă să nu credem îndată cuvintele pârâtorilor, ci singuri să cercetăm mai înainte până ce ne vom încredinţa desăvârşit, de este adevărat, aşa după cum auzim. Deci, şi ţie - zice către dumnezeiescul Chiril - ţi se cuvine să socoteşti mai întâi şi apoi să te mânii, după ce vei afla pricină binecuvântată de mânie.

Mulţi din cei ce au fost împreună cu tine la sinodul din Efes te spun pe faţă cum că te mânii cu nedreptate asupra nevinovatului Ioan şi, fiindcă eşti nepot al lui Teofil, urmezi în toate aşezării aceluia. Deci, precum acela şi-a declarat nebunia pe faţă, izgonind din scaunul său pe Ioan cel fără de greşeală, sfânt şi iubit al lui Dumnezeu, aşa faci şi tu; prihăneşti şi goneşti slava celui gonit, cu toate că acum este mort".

Altădată, Sfântul Isidor a scris altă epistolă, către acelaşi dumnezeiesc Chiril, în care zicea acestea: "Mă înfricoşează pildele care se află în dumnezeiasca Scriptură şi mă silesc să-ţi scriu cele ce îţi sunt de trebuinţă. Dacă eu îţi sunt părintele tău - precum mă numeşti - mă tem de osânda pe care a luat-o preotul Eli, cel din Legea veche, că nu a pedepsit precum se cădea pe fii săi care au păcătuit. Iar dacă eu sunt fiul tău, precum o ştiu eu însumi, mă înfricoşez să nu mă ajungă pedeapsa aceea pe care a luat-o Ionatan, fiul lui Saul; căci, putând să oprească pe tatăl său să nu caute vrăji, nu l-a împiedicat de la păcat; pentru aceasta, el a fost ucis cel dintâi în război. Deci, ca să nu fiu osândit, îţi zic ţie acelea care-ţi sunt spre folosul tău; să nu te osândeşti şi tu de la Dreptul Judecător Cel necăutător în faţă, ascultă-mă pe mine: leapădă-ţi mânia care o ai asupra celui mort şi să nu tulburi Biserica celor vii, pricinuindu-i nelinişte".

În alt loc al epistolei sale zice: "Mă întrebi pentru ce şi cum s-a izgonit Ioan? Însă eu nu voiesc să-ţi răspund cu de-amănuntul, ca să nu mă arăt că osândesc şi prihanesc pe ceilalţi. Aceasta îţi zic ţie, cum că mulţi din cei fărădelege, cu mare

nedreptate şi-au săvârşit răutatea lor asupra dreptului acela. Deci, în puţine cuvinte, îţi arăt starea Egiptului cu care te învecinezi. Egiptul s-a lepădat de Moise şi a slujit lui Faraon. Pe cei smeriţi i-a văzut cu bine; iar pe israilitenii care se osteneau i-a muncit. El n-a plătit lucrătorilor care zideau cetatea Egiptului. În nişte lucruri ca acestea Egiptul îndeletnicindu-se, a odrăslit pe Teofil, care cinstea aurul ca pe Dumnezeu. Împreună cu cei de un gând cu el, a urât şi a mâhnit pe Ioan, omul cel iubit al lui Dumnezeu şi propovăduitorul Domnului. Dar casa lui David creşte şi se întăreşte şi mai mult; iar casa lui Saul se micşorează şi se împuţinează precum vezi.

Dumnezeiescul Chiril, citind scrisorile acestea ale Sfântului Isidor, a început a-şi cunoaşte greşeala şi a se îndrepta. Deci, atunci a cunoscut adevărul şi de atunci s-a îndreptat desăvârşit, de când a văzut vedenia care urmează: ***Sfântului Chiril i s-a arătat odată într-un vis, că se afla într-un loc foarte frumos, plin de bucurie negrăită. Acolo vedea pe Avraam, pe Isaac, pe Iacov şi pe alţi minunaţi şi slăviţi bărbaţi ai Vechiului Testament. Asemenea vedea într-însul şi pe mulţi sfinţi care făceau parte din Noul Testament al Sfintei Evanghelii. În locul acela, a văzut şi o biserică minunată, a cărei frumuseţe era neîntrecută; iar înăuntrul bisericii se auzea o mulţime multă de popor, care cânta cu dulce melodie. Intrând şi sfântul în biserică, cu totul s-a înspăimântat cu mintea de vederea celor de acolo şi s-a umplut cu totul de bucurie şi de dulceaţă în inima sa. Căci vedea acolo şi pe Doamna noastră Născătoare de Dumnezeu înconjurată de mulţime de Sfinţi îngeri şi strălucită cu slavă negrăită de jur împrejur. Mai vedea şi pe Sfântul Ioan Hrisostom stând aproape de Născătoarea de Dumnezeu cu mare cinste şi strălucind cu lumină minunată, ca un înger al lui Dumnezeu, ţinând în mâini cartea învăţăturilor sale. Împreună cu Sfântul Ioan Hrisostom mai erau şi mulţi alţi bărbaţi slăviţi, care stăteau lângă dânsul ca nişte slujitori înarmaţi toţi, ca şi cum ar fi vrut să facă o izbândă oarecare.***

Dumnezeiescul Chiril, văzând acestea, dorea a merge să se închine Stăpânei noastre Născătoarei de Dumnezeu, chiar a şi alergat la ea ca să i se închine; dar îndată Sfântul Ioan, împreună cu purtătorii săi de suliţe, au alergat împotriva lui cu mânie şi, nu numai că l-au oprit de a se apropia de Născătoarea de Dumnezeu, dar şi din biserica aceea l-au izgonit.

Sfântul Chiril, în vremea când stătea cutremurat şi se socotea în sine cum se mânia contra Sfântului Ioan Hrisostom şi cum l-a izgonit din biserică, iată a auzit pe Stăpâna noastră, Născătoarea de Dumnezeu, mijlocind şi zicând către Sfântul Ioan să-l ierte şi să nu-l gonească din biserica aceea; căci nu din răutate, ci din neştiinţă a luat contra lui presupus rău: "Iartă pe Chiril - a zis Născătoarea de Dumnezeu către Sfântul Ioan - căci din necunoştinţa a luat

presupusul cel rău pentru tine şi se va arăta că din neştiinţă a câştigat acest presupus rău, după ce îl va cunoaşte". Dar Ioan se arăta că nu primea să-l ierte.

Atunci Preasfânta Născătoare de Dumnezeu a zis către Sfântul Ioan: "Pentru dragostea mea, iartă-l. Căci mult s-a nevoit pentru cinstea mea, ocărând şi ruşinând pe Nestorie, ocărâtorul meu; iar pe mine, Născătoarea de Dumnezeu, propovăduindu-mă oamenilor! Iartă-l pentru mine, căci mult s-a ostenit pentru mine, pe ocărâtorul Nestorie ruşinându-l şi pe mine, Născătoarea de Dumnezeu, propovăduindu-mă!"

Acestea auzindu-le Hrisostom de la Născătoarea de Dumnezeu, îndată s-a îmblânzit şi, fiind chemat înăuntru, a îmbrăţişat pe Sfântul Chiril, ca un prieten pe prietenul său, şi de dragoste îl sărută cu iubire frăţească şi cu mare bucurie. Astfel s-au împăcat şi s-au împrietenit amândoi sfinţii între ei, în vedenia aceea, prin mijlocirea Născătoarei de Dumnezeu.

Deci, Sfântul Chiril, deşteptându-se şi socotind cu de-amănuntul această vedenie, s-a pocăit foarte mult şi singur se certa pe sine; căci atâta vreme a avut patimă deşartă şi nesocotită, contra unui bărbat prea sfânt şi bineplăcut lui Dumnezeu. Pentru aceea, adunând îndată pe toţi episcopii Egiptului, au făcut praznic mare şi sărbătoare Sfântului Ioan Hrisostom, a scris numele lui în diptică şi-l pomenea împreună cu sfinţii cei mari. În fiecare an îl fericea pe el cu cuvinte de laudă; iar Gheorghe, patriarhul Alexandriei, i-a scris viaţa lui, din care, mai pe urmă, a scris şi a alcătuit viaţa Sfântului Ioan Hrisostom, care se află în tomurile lui. Astfel s-a ridicat pata aceasta deasupra sfinţeniei dumnezeiescului Chiril.

De atunci, fericitul Chiril şi-a petrecut cealaltă vreme a vieţii sale cu petrecere minunată, păstorind turma sa cea cuvântătoare la păşunea cea aducătoare de viaţă, povăţuindu-i pe toţi la calea mântuirii cu mare înţelepciune şi cu ştiinţă duhovnicească, întorcând din rătăcirea diavolului pe cei rătăciţi.

Dovada învederată a înţelepciunii şi a ştiinţei sale este povestirea sa care urmează şi pe care voim să o adăugim aici ca pe o îndulcire a ascultătorilor şi astfel vom da sfârşit povestirii sale.

***

Părintele Daniil ne spune în Pateric, cum că în părţile cele mai de jos ale Egiptului era un bătrân cuvios, adică cu petrecerea sfânt, dar prost şi greoi la minte. Pentru aceea, din prostimea lui, socotea şi zicea că Melchisedec este fiul lui Dumnezeu.

Aceasta au vestit-o unii Sfântului Chiril, care, chemând la sine pe bărbatul acela şi înştiinţându-se că face semne şi minuni şi orice va cere de la Dumnezeu îi arată lui, a uneltit o înţelepciune ca aceasta.

El a zis cu blândeţe către bătrân: ***"Părinte, un gând îmi zice mie că Melchisedec este fiul lui Dumnezeu şi alt gând iarăşi îmi zice, că nu este fiul lui Dumnezeu, ci este om şi arhiereu al lui Dumnezeu; deci, pentru aceasta am îndoială. Pentru aceea te-am chemat, să-ţi spun că să te rogi lui Dumnezeu, să-ţi descopere adevărul, ca să mi-l arăţi şi mie".***

Bătrânul, auzind aceasta şi bizuindu-se pe înţelegerea sa, a răspuns cu blândeţe dar şi cu îndrăzneală: "Lasă-mă, stăpâne, ca pentru aceasta să mă rog lui Dumnezeu trei zile, şi orice-mi va descoperi, voi arăta-o şi marii tale sfinţenii".

Deci, bătrânul, ducându-se în chilia lui, s-a închis trei zile şi a rugat cu căldură pe Dumnezeu să-i arate ce a fost Melchisedec.

Descoperindu-se adevărul de la Dumnezeu, s-a întors la Sfântul Chiril şi i-a zis: "Stăpâne, Melchisedec este om, iar nu fiul lui Dumnezeu".

Iar sfântul i-a zis: "***Şi de unde ştii, părinte?"***

Bătrânul i-a răspuns: "Dumnezeu mi-a arătat pe toţi patriarhii, unul după altul, de la Adam până la Melchisedec. Pe toţi aceia i-am văzut trecând pe dinaintea mea şi când a venit să treacă Melchisedec, mi-a zis îngerul Domnului: "Iată, acesta este Melchisedec!" Deci, m-am încredinţat cu adevărat, stăpâne, că desăvârşit este aşa".

Atunci, Sfântul Chiril, mulţumind lui Dumnezeu, s-a bucurat foarte mult că a izbăvit pe acel bătrân din rătăcire şi l-a eliberat cu pace. Deci, bătrânul, ducându-se, a mărturisit tuturor că Melchisedec este om iar nu Fiul lui Dumnezeu. Cu o înţelepciune ca aceasta şi cu astfel de meşteşug duhovnicesc al sfântului, s-a povăţuit bătrânul cel prost la cunoştinţa adevărului.

****

Sfântul Chiril, a trăit pe scaunul Alexandriei 32 de ani, scriind multe cărţi folositoare de suflet şi credincioase, dintre care cele mai alese sunt: Comorile şi Explicările la Sfânta Scriptură cea veche şi curăţând în zilele sale Biserica lui Hristos de eresuri, şi-a dat sfântul lui suflet în mâinile lui Dumnezeu, în a noua zi a lunii iunie, zi în care se prăznuieşte adevărata lui pomenire. Căci în 18 zile ale lunii lui ianuarie nu este pomenirea sfârşitului său, ci pomenirea mergerii lui din Alexandria la Efes. Aceasta mergere a lui s-a judecat vrednică de praznic;

căci a stat pricină de multe bunătăţi pentru Biserica lui Hristos, fiindcă prin ea s-a adunat Sfântul Sobor al treilea a toată lumea, eresul cel hulitor al lui Nestorie s-a izgonit şi dreapta credinţă s-a propovăduit lumii.

Astfel, Sfântul Chiril nevoindu-se cu bună nevoinţă, credinţa cea dreaptă întărind-o la sinod, împăcând lumea şi liniştind-o de tulburări, curăţind turma sa de eresuri şi viaţa sa împodobind-o cu fapte mari şi bune, s-a dus să-şi ia cununa pregătită lui de puitorul de nevoinţe Hristos, precum şi plata pentru osteneală.

Lângă el, la moartea Sfântului Chiril, a stat chiar Doamna şi Stăpâna Născătoare de Dumnezeu şi a cercetat pe robul său cu sârguinţă; căci el, în viaţa sa, a slujit ei cu credinţă şi mult s-a nevoit fericitul pentru cinstea ei. El acum se află în ceruri şi se bucură împreună cu toate cetele îngerilor, cu patriarhii, cu proorocii şi cu apostolii, cu ierarhii şi cu toţi sfinţii cei din veac. Dar mai ales cu cel desăvârşit şi iubit prieten, cu dumnezeiescul Ioan Gură de Aur, stă fără mijlocire înaintea scaunului lui Hristos Dumnezeul nostru şi înaintea Preacuratei Maicii Sale, pentru care s-a luptat şi a pătimit rău. Şi neîncetat roagă pe Preasfânta şi cea de o fiinţă Treime pentru toţi creştinii, ca să dobândească şi ei Împărăţia Cerurilor. Pe care, facă Dumnezeu ca să o dobândim şi noi toţi, cu darul şi cu iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia I se cuvine toată slava împreună cu Tatăl şi cu Sfântul Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

[Vieţile Sfinţilor - Viaţa Sfântului ierarh Chiril, arhiepiscopul Alexandriei (9 iunie)]